

Seat No. : _____

AK-130

April-2022

M.A., Sem.-IV

511 : Gujarati

(અનુવાદ વિજ્ઞાન અને અપદિત રચનાઓ)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ-1

નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (42 ગુણ)

1. ‘અનુવાદ’ સંજ્ઞા સમજાવી, તેની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.
2. અનુવાદની ઉપયોગિતા ચર્ચો.
3. અનુવાદકની સક્રિતા વિશે નોંધ લખો.
4. અનુવાદના મહત્વના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.
5. ‘ચેખોવની શ્રેષ્ઠ વાર્તાઓ’ ને આધારે ચેખોવની વાર્તાકલાની સહજાંત ચર્ચા કરો.
6. ચેખોવની તમને ગમતી કોઈપણ બે વાર્તાઓનો આસ્વાદ કરો.
7. નીચેના અંગ્રેજ ફકરાનો ગુજરાતી અનુવાદ કરો :

Once there occurred a really funny incident. Mama was fond of smoking. One morning, he was leisurely enjoying the cigarette while talking to Ba and suddenly Bapuji appeared. What would he do with the burning cigarette to hide it from Bapuji's eyes ? He put the cigarette in his pocket. But the cigarette came out from the pocket and burned mama's palm. Hriday was present there. He rubbed the cream to mama's palm. He had angrily asked mama, 'What have you done ? What would have happened if your kurta would have burnt ?'

'What would I do ? Had Antubhai seen this, I could have never dared to show him my face. He would have burnt with fire Your Ba's Heart would have been wounded. This burn can be cured within a day or two, but if it had burned your Ba's heart, I couldn't have forgiven myself throughout the life.'

8. નીચેના બંને પ્રશ્નોના માટ્યા મુજબ ઉત્તર આપો :

- (1) નીચેના હિન્દી ફકરાનો ગુજરાતી અનુવાદ કરો :

खेती-बारी के समय, गाँव के किसान सिरचन की गिनती नहीं करते। लोग उसको बेकार ही नहीं, 'बेगार' समझते हैं। इसलिए, खेत-खलिहान की मजदूरी के लिए कोई नहीं बुलाने जाता है सिरचन को। क्या होगा उसको बुलाकर ? दूसरे मजदूर खेत पहुँचकर एक-तिहाई काम कर चुकेंगे, तब कहीं सिरचन राय हाथ में खुरपी डुलाता हुआ दिखाई पड़ेगा – पगडण्डी पर तौल-तौलकर पाँव रखता हुआ, धीरे-धीरे। मुफ्त में मजदूरी देनी हो तो और बात है।

.....आज सिरचन को मुफ्तखोर, कामचोर या चटोर कह ले कोई । एक समय था, जबकि मड़ैया के पास बड़े-बड़े बाबू लोगों की सवारियाँ बँधी रहती थीं । उसे लोग पूछते ही नहीं थे, उसकी खुशामद भी करते थे । ..... अरे, सिरचन भाई ! अब तो तुम्हारे ही हाथ में यह कारीगरी रह गई है, सारे इलाके में । एक दिन भी समय निकालकर चलो । कल बड़े भैया की चिट्ठी आई है शहर से, सिरचन से एक जोड़ा चिक बनवाकर भेज दो ।

मुझे याद है मेरी माँ जब कभी सिरचन को बुलाने के लिए कहती, मैं पहले ही पूछ लेता – भोग क्या-क्या लगेगा ?

माँ हँसकर कहती – जा-जा, बेचारा मेरे काम में पूजा-भोग की बात नहीं उठाता कभी ।

- (2) નીચેના બંને સંસ્કૃત શ્લોકનો ગુજરાતી અનુવાદ કરો :

- (i) धर्मं चरत माऽधर्मं, सत्यं वदत नानृतम् ।
दीर्घं पश्चित मा हस्तवं, परं पश्यत माऽपरम् ॥

(ii) यथा यथा हि पुरुषः कल्याणे कुरुते मनः ।
तथा तथाऽस्य सर्वेऽर्थाः सिध्यन्ते नात्रसंशयः ॥

प्रिलाप-2

9. નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ શોધી ઉત્તર આપો :

- 8

- (1) 'ફી ટ્રાન્સલેશન'નો ગુજરાતી પર્યાય જણાવો.

- (2) ‘અનુવાદ-વિચાર અને અનુવાદ પ્રક્રિયા’ પુસ્તકના સંપાદકનું નામ જાણાવો.

- (a) નગીનદાસ પારેખ (b) ઉમાશંકર જોશી
(c) રમણલાલ સોની (d) રમણ સોની

- (3) “દરેક અનુવાદ ભાષાંતર તો હશે જ, દરેક ભાષાંતર અનુવાદ હશે જ એમ કહી ન શકાય.” – વિધાન કયા અલ્યાસીનું છે ?
- (a) નગીનદાસ પારેખ (b) હરિવલ્લભ ભાયાણી
 (c) ઉમાશંકર જોશી (d) ભોળાભાઈ પટેલ
- (4) “અનુવાદ એક સ્વોતભાષાના મૂળ વસ્તુને અન્ય ભાષા (લક્ષ્ય ભાષા) ના સમકક્ષ વસ્તુથી ફરી રજૂ કરે.” – વિધાન કયા અલ્યાસીનું છે ?
- (a) ડેટફોર્ડ (b) ચૂજુન આર. નીડા
 (c) સેમ્યુઅલ જહોન્સન (d) ટી.એસ. એલિયટ
- (5) Transcreation શબ્દ માટે ગુજરાતી પર્યાય જણાવો.
- (a) અનુસર્જન (b) છાયાનુવાદ
 (c) પ્રતિઅનુવાદ (d) ભાવાનુવાદ
- (6) ‘ઇ નંબરનો વોર્ડ’ વાર્તાના નાયકનું નામ આપો.
- (a) ડૉ. રાગીન (b) મુસો
 (c) નિકિતા (d) ઈવાન ડીમીટ્રીય
- (7) ‘અફ્સોસ’ વાર્તામાં કયા પાત્રનું મૃત્યુ થાય છે ?
- (a) કુકીન (b) માત્રિયોના
 (c) નિકોલાય (d) ઓકુમેલોઝ
- (8) “મારે નથી બાપ, નથી મા જે કંઈ છે તે તમે જ છો” – વિધાન ચેખોવની કઈ વાર્તાનું છે ?
- (a) વાન્ડા (b) ગાનારી
 (c) અફ્સોસ (d) મીઠડી
-

